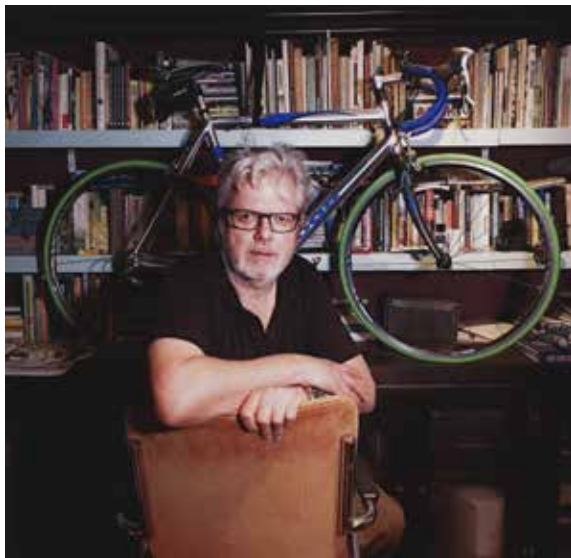


# FIETSEN IS GELÚK

Wat aan het schrijven van dit boek voorafging:

Begin 2016 maakte ik met twee vrienden voor de derde keer een korte *road trip* in Californië per Chevrolet Camaro SS convertible. Ditmaal ging het naar de wijngaarden van Santa Barbara County en Napa Valley, waarbij we ruwweg het spoor van het illustere duo Miles & Jack in de film *Sideways* uit 2004 volgden. Ik ben een heel inschikkelijke *family man*, ook als het op vakanties aan komt. Maar tegen zulke meerdaagse ritten per open sportwagen, en in het gezelschap van een paar andere 'oudere jongens', kon wat mij betreft toch weinig op. Ik zou me het afgelopen jaar dan ook gegarandeerd



weer voor zo'n toertocht door de Verenigde Staten beschikbaar hebben gehouden, als ik in de tussentijd mijn hart tenminste niet volledig had verloren aan het fietsen.

Het een kwam ook wonderwel voort uit het ander. Want door die Californische road trips ging ik me afvragen of ik óók nog zo'n reis door mijn eigen land zou kunnen maken, dus met dezelfde ontvankelijkheid en verbazing als die waarmee ik de Amerikanen, hun dorpen, steden en landschappen in me op had genomen. In mijn gedachten ging ik terug naar de typische zondagmiddagen uit mijn kinderjaren, toen het in

heel veel Nederlandse gezinnen nog gebruikelijk was om er zo maar een eindje met de auto op uit te trekken. Vanaf de achterbank was álles wat ik als jongetje om me heen zag nog een ontdekking. Kon ik met de ogen en verwachtingen van de acht- of tienjarige die ik indertijd was ook nú nog een road trip door mijn eigen land maken?

In de zomer van 2016 besloot ik de proef op de som te nemen. Ik kocht een goede fiets en trok twee weken uit voor het rijden van het Rondje Nederland, een traject van

zo'n 1400 kilometer langs onze grenzen, waarbij de nationale Lange-Fietsroutes (LF) aaneengeregen zijn. Om het beroemde gedicht van Rutger Kopland aan te halen: '*De grazige weiden, de stille wateren, / ik heb ze gezocht en inderdaad/gevonden, ze waren nog mooier/dan mij was beloofd, / prachtig.*' Maar prachtiger nog dan die weiden en wateren, de duinen, heidevelden en wat dies meer zij vond ik het fietsen zelf.

Vanaf de eerste dag dat ik aan mijn vaderlandse road trip begon, bleek dát de ervaring waar ik naar op zoek was geweest. De cadans en het tempo waarin je je op een fiets voortbeweegt, de tijd die je je hebt toegeëigend, de natuur, de stilte en de fysieke ruimte die zich voor je zoemende bandjes uitspreiden – stuk voor stuk waren het *drivers* voor de kleine metamorfose die ik in het zadel doormaakte. Met elke kilometer die ik wegtrapte, wist ik me relaxter, fitter, tevredener, zorgelozer, alerter en dus meer in 'het nu', zoals dat bij coaches en therapeuten heet.

Het zou zéér overdreven zijn om te stellen dat ik na dat Rondje Nederland in mijn woonplaats Rotterdam terugkwam als 'een ander mens' (ik vloekte toch nog heus wel een beetje toen ik een paar uur voor de eindstreep op de Maasvlakte in een gemene zandstorm belandde), maar feit is dat ik me sindsdien altijd geweldig ben blijven voelen op een fiets. Of ik er nou mee naar mijn werk rijd of voor mijn plezier ga racen of toeren, het is elke keer opnieuw dezelfde staat van bewustzijn die ik erbij cadeau krijg: ik word er op slag blijer van van. Of, om het maar eens heel deftig te verwoorden: mijn road trips zijn ook geculmineerd in *mind trips*.

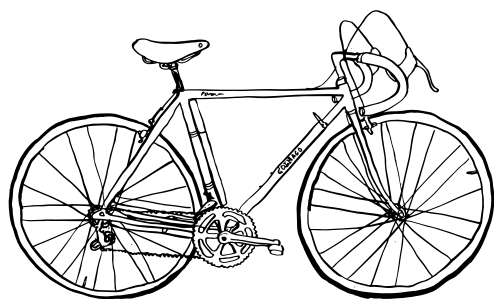
Er is nog een tweede cadeau dat ik er als fietsliefhebber heb bij gekregen, en dat zijn de ontmoetingen die ik onderweg, in fietswinkels en in fietscafés met andere fietsers heb. Allen hebben ze hun eigen doelen, voorkeuren, gezelschapjes, snelheden en stijlen als het om rijden en om het type fiets gaat, maar ook allemaal delen ze de bijzondere ervaring die ik hierboven al beschreef: *fietsen is gelúk*. Het is fijn om daar uitgebreid met elkaar over te lullen, zoals ik het tegenwoordig ook heerlijk vind om er avond aan avond over te lezen.

Over lezen gesproken: in dit boek heb ik de verhalen van een aantal van die heel verschillende fietsers en hun favoriete fietsroutes bijeengebracht, en ze aangevuld met mijn eigen fietsavonturen in onder andere Vlaanderen, Berlijn, Kopenhagen, New York en Rotterdam. Alles bij elkaar schetsen ze, hoop ik, een overtuigend en vrolijk beeld van de fietscultuur anno 2017 – een verschijnsel dat wereldwijd meer dan ooit groeit en bloeit.

Mijn dank aan alle fietsers die me hierover te woord hebben gestaan, is groot. Aan hen en aan alle anderen die het werken aan dit boek tot een fantastische ervaring (nóg een!) maakten, draag ik *Op die fiets* op.

Wim de Jong  
april 2017

# INHOUD



VOORWOORD: FIETSEN IS GEÛK

2

## EEN

### FIETSEN NAAR DE FINISH

|                               |    |
|-------------------------------|----|
| RONDE VAN VLAANDEREN          | 8  |
| DE WERELD ROND                | 20 |
| NAAR SANTIAGO DE COMPOSTELA   | 30 |
| OP BEDEVAART NAAR ITALIË      | 36 |
| DE VENTOUX VAN BERT WAGENDORP | 44 |

## VIER

### DOOR HET GROEN

|                              |     |
|------------------------------|-----|
| RONDE NEDERLAND              | 138 |
| DE LANDSCHAPFIETSER          | 152 |
| VAN UTRECHT NAAR DE ARDENNEN | 160 |

## VIJF

### IN GOED GEZELSCHAP

|                                   |     |
|-----------------------------------|-----|
| JONGVERLIEFDE OP DE MOUNTAINBIKE  | 170 |
| MET KLEINE KINDEREN               | 176 |
| DE FIETSELFESTEDENTOGHT MET JE MA | 184 |
| MET JE EX                         | 190 |

## TWEE

### DOOR DE STAD

|            |    |
|------------|----|
| ANTWERPEN  | 56 |
| BERLIJN    | 68 |
| KOPENHAGEN | 76 |
| NEW YORK   | 84 |
| ROTTERDAM  | 96 |

## DRIE

### DE FIETSENDOKTERS

|                              |     |
|------------------------------|-----|
| LOLA BIKES <i>and</i> COFFEE | 110 |
| CROOZE                       | 116 |
| BIKE PROJECT                 | 122 |
| PAUL'S POSSE                 | 128 |

## ZES

### DOOR WEER EN WIND

|                              |     |
|------------------------------|-----|
| ZATERDAGOGHTEND IN DE MODDER | 198 |
| ÜBERFORENS MONIQUE           | 206 |
| TERUG IN DE KOERS            | 212 |
| GRENZEN VERLEGGEN            | 216 |

### FIETSLEZEN

|                                  |     |
|----------------------------------|-----|
| THIJS ZONNEVELD, THOMAS DEKKER   | 28  |
| MARTIN BRIL, HOLLANDSE LUCHTEN   | 67  |
| JELLE BRANDT CORSTIUS, AS IN TAS | 195 |
| INDEX                            | 222 |
| COLOFON                          | 224 |

KOPENHAGEN

# OVER BRUGGEN, LANGS HET WATER ÉN DE STAD UIT



**ROUTE**

**1**

**13  
KM**

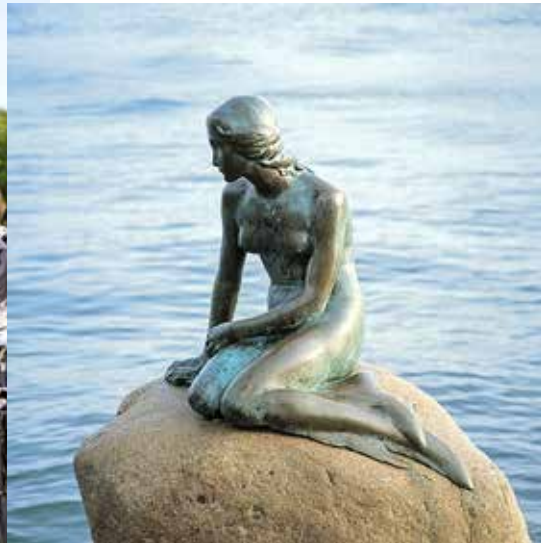
**JE KUNT  
AL ACHTJES  
RIJDEND  
VAN NOORD  
NAAR ZUID**

**SLUSEN**

**PAPIROEN**

**Havneringen**

Fietsstad nummer 1 heeft toevallig ook de allermooiste fietsbruggen van, nou ja, in elk geval Europa. Kunstenaar Olafur Eliasson ontwierp een ervan. Deze route is niet echt een rondrijroute, je kunt al achtjes rijdend van noord naar zuid en de route zo lang maken als je wilt. Zeker doen: de Slusen, de meer dan 100 jaar oude sluis in het zuiden, iets eten bij Papiroen of aan de overkant van het water met uitzicht over legerbasis Holmen.



# DÉ FIETSSTAD VAN EUROPA

## Bakermat van de bakfiets en de fietsbrug

Kopenhagen is uitgeroepen tot fietshoofdstad van de wereld. Die kroon hebben de Denen zichzelf weliswaar opgezet. Maar er zijn klinkende cijfers om te bewijzen dat die eerste plaats terecht is. Vanaf 2005 is er voor 140 miljoen euro in fiets-infrastructuur in de stad geïnvesteerd, en die inspanningen hebben wat opgeleverd. Sensoren in de straten registreren dat er hier nu 265.000 fietsen in gebruik zijn, precies 12.400 exemplaren meer dan er wagens op de weg rijden. En dat kan om te beginnen al geen moderne stad op aarde de Denen nazeggen.

Stap op een doordeweekse ochtend in Kopenhagen vanuit je hotel naar buiten, en je ziet ze ook zo ongeveer allemaal tegelijk, die fietsende *Kopenhagenezen*. Ruim 56 procent van de vaders en moeders die naar de crèche en hun werk op weg zijn, doet dat per fiets. Geef ze eens ongelijk: fietsen mogen gratis mee in de trein. Er bestaat al meer dan twintig jaar een deelfietsensysteem dat uitstekend werkt. En er is een groene golf voor fietsers in de binnenstad. Dat centrum wordt dan in de weekends ook nog voor autoverkeer afgesloten, zodat je op je fietsje daadwerkelijk in het paradijs waant.

## ROUTE 1

### KOPENHAGEN - ISHØJ

Vanuit het centrum van Kopenhagen ben je er zó: nog geen 20 km ten zuidwesten van de stad ligt bij Ishøj het prachtige Arken, een museum voor moderne kunst. Een indrukwekkend gebouw met heel fijne tentoonstellingen. Volg vanuit het centrum vanaf de Rådhuspladsen de bordjes met daarop een 9, de route naar Berlijn, kan niet missen. Rijd via de brug Langebro over Islands Brygge. Onderweg passeer je heel veel strandjes waar je een frisse duik kunt nemen.

>>

Toch knijp ik in Kopenhagen ook voortdurend in de remmen. Want het barst in Fietsstad nummer 1 ook van de fietsenwinkels waaraan je niet zo maar voorbij mag gaan. Ik sta met mede-fietsliefhebber Daan geruime tijd voor de etalages te fantaseren over de fietsen die we hier zouden kunnen kopen, om er dan samen mee terug naar Nederland te rijden. Op onbewaakte momenten schiet me zelfs de gedachte te binnen om maar lekker in Kopenhagen te gaan wonen, omdat tenslotte de restaurants, de terrassen, het design, en de vrouwen er zo mooi zijn. En op de fiets kom je ze hier dus bij bosjes tegen.

Uiteraard valt er onderweg door deze prachtige stad nog zo veel meer te zien. In totaal is er een 460-kilometer lang rijwielpadennetwerk voor aangelegd. Een aanbevelenswaardige route is de *Cykelslange*, een prachtig traject langs het water. Brede fietspaden, geen gedoe met openslaande autodeuren, alles heel ontspannen. Veel mensen dragen een helm – maar opvallend veel ook weer niet – en steken hun rechterarm half omhoog om aan te geven dat ze willen stoppen langs de rand van de straat. Want ook dat hoort in een fietsersparadijs natuurlijk: hier leven keurige, zeer beschaafde types.

## ROUTE 3

### KOPENHAGEN - HUMBLEBAEK

Ten noorden van Kopenhagen ligt nóg een mooi museum, een stuk bekender en daarom ook een flink stuk drukker: Louisiana Museum of Modern Art. Vanuit de tuin van het museum heb je een schitterend zicht over de Øresund, en zie je Zweden liggen. De fietsroute met bordjes nummer 9 richting Helsingør is de route die je moet volgen. Meestal door het groen, af en toe langs een autoweg, maar het is de trip naar het museum absoluut waard.

### KRAKERSUITVINDING

Net als in Amsterdam (plek nummer 2 op de wereldranglijst van fietssteden) zie je in Kopenhagen heel veel bakfietsen. Ook daarin heeft de Deense hoofdstad ooit een pioniersrol vervuld. De bakfiets is in de jaren zeventig immers uitgevonden in Christiania, een hippie-vrijstaatje ten oosten van het oude centrum, dat ook een halve eeuw later nog altijd kan doorgaan voor een vreemde bezienswaardigheid.

Werden de *Christiania bikes* in het begin nog gemaakt van oude beddenframes, in 1984 rolden de eerste praktische, stoere modellen voor het vervoer van spullen én kinderen uit de werkplaats. Vandaag de dag worden de fietsen gemaakt op het Deense eiland Bornholm, van waaruit de bakfietsen over heel de wereld worden verscheept. Een belangrijke erkenning was ook de designprijs die deze bakfiets een aantal jaren geleden won.

Dé Christiania bakfiets is er niet, er zijn wel twaalf modellen ontdekte ik, waaronder ook de taxi-variant waarin twee volwassenen voorin kunnen zitten, een Deense riksja dus. De mannen van Antwerpenize.be (p.60-62) hebben er twee naar hun woonplaats gehaald.

### FIETSWINKELN

Een bakfiets hoeven Daan en ik niet, maar onze harten gaan wel sneller kloppen bij de aanblik van de fietsen van Sögreni. Deze fietsen worden al meer dan 30 jaar met de hand gemaakt in hartje Kopenhagen. Er is keus uit zes modellen, drie voor heren, drie voor dames. Maar eigenlijk zit de lol erin dat je je fiets helemaal op maat kunt samenstellen, waarna je dan wel een aantal weken geduld moet hebben voor je je fiets kunt ophalen. Of laten verscheppen, want dat kan ook. Van dezelfde aard, want met liefde voor klassieke fietsen, is de zaak Cyklistbutikken 1905. Leren handschoentjes, mooie fietshelmen (nogal een verplichting hier, maar goddank bestaan er ook mooie helmen) waaronder de opblaasbare airbag-achtige Høvdning, ook al een Deense uitvinding.



## ROUTE

# RONDJE NEDERLAND

**GROEN!  
WATER!  
WEIDSHEID!  
LUCHT!  
ADEM!**

**1406 KM**  
IN 11 ETAPPES



## RONDJE NEDERLAND, ETAPPE 1

### HOEK VAN HOLLAND – WIJK AAN ZEE

#### DE RIT ZELF

Voert nagenoeg in zijn geheel door het Zuid- en Noord-Hollandse duingebied, en ook vrijwel alleen over zingend asfalt. Het ideale parcours dus om, met je neus op het fietswiel, een stuk of wat persoonlijke records te breken. Dat doen dan ook een hoop wieleramateurs van alle leeftijden, gewichtsklassen en geslachten. Je ziet die in lycra gestoken kontjes van ze met tientallen tegelijk aan je voorbij dansen.

Op sommige delen van dit stuk van de LF1-Noordzeeroute krijgen de racers niet alleen het snot voor de ogen, er doemen ook verkeersdrempels van bijna een halve meter hoog voor ze op. Waardoor we als fietsers van tijd tot tijd ook allemáál in de remmen moeten knijpen. Maakt het er op het parcours meteen een stuk vreedzamer op. En het is hier al zo pastoraal. Wát een mooi landschap, en ook: wát een wildebloemenpracht wanneer je er aan het begin van de zomer doorheen fietst.



#### PLEKKEN OM SNEL VOORBIJ TE FIETSEN

Je hoeft geen wereldvreemde bosneuker te zijn om een tikje nerveus te worden in de buurt van lelijke en chaotische hotspots als Scheveningen-Bad, Noordwijk-Bad en Zandvoort-Bad. Stop niet in de badplaatsen zelf, maar rust uit in de strandtenten of duinpaviljoens ertussen.

#### NOG AFGEDWAALD MET DE GEDACHTEN ONDERWEG?

Tja, bij mijzelf zat de schrik er aan de start van dit Rondje toch flink in dat het elk uur van de dag zou neerkomen op stoetsgewijs pedaleren met pensionado's. On the road van niks naar nergens in een oneindige sliert van oudere echtparen in uniseks windjekkers en op allebei dezelfde rijwielen. Valt hartstikke mee. Ook hipsters, vrije jongens, vriendinnengroepjes en andere liefhebbers van dik onder de 70 zitten lekker op de fiets. Je mag dus gerust gezien worden.

#### GESTRAND IN

Hotel Sonnevanc, Wijk aan Zee. Kamertje van 32,50 euro



# ZEGGEN DAT JE NAAR DE WC MOET, EN DAN STILLETJES NAAR JE FIETS GAAN KIJKEN

Mountainbikers Ingrid en Gijs

## ROUTE lage Vuursche



MOUNTAINBIKE PARCOURS OP DE UTRECHTSE HEUVELRUG

**10,5 KM** MET TALLOZE KORTE BEKLIMMINGEN. OVER BOSGROND, MUL ZAND EN BOOMWORTELS

Ingrid Holstege en Gijs Ferkranus zijn sinds voorjaar 2016 een stel. Behalve de liefde voor elkaar delen ze er ook een voor het fietsen. En wat voor een. Samen en ieder voor zich trappen ze wekelijks gemakkelijk een paar honderd kilometer weg. Als parttime-pakketbezorgers voor De Fietskoerier Utrecht, en privé zo vaak ze maar kunnen op een van hun eigen fietsen. Nu ze samenwonen mogen de fietsen van Gijs helaas niet meer op de slaapkamer staan. Maar mooi wel dat hij rond bedtijd vaak genoeg nog even de moeite neemt om naar ze te gaan kijken.

**Ingrid** (fysiotherapeute): 'Mijn ex-vriend fietste, door hem ging ik het ook doen. Ik ben eerst begonnen met wielrennen, daarna ook met mountainbiken, en de laatste drie jaar is het steeds fanatieker geworden. Ik heb nu vier fietsen. Een racefiets, een crosser, een fixie en een mountainbike. En ik heb ook nog een stadsfiets.'

>>

